

PAULO TỸ CARTA HAN: ÉFESO TÁ KE AG MỸ CARTA

¹ Paulo tỹ rá vễ. Isỹ ẽmã tỹ *Éfeso* tá ke ag mỹ rán hã vễ. *Jesus Cristo* vỹ inh fễg', sỹ tỹ ti *apóstolo* jẽ jé, Topễ tỹ inh kuprễg kỹ. Topễ tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, kỹ ãjag tóg ẽmã tỹ *Éfeso* tá *Jesus* to vễnhmãn tĩ. *Jesus Cristo* tovãnh tũ ãjag tóg nĩ. ² Ẽg jóg tỹ Topễ jé ãjag tar han, ti jé ãjag krĩ kuprãg, ẽg *Senhor* tỹ *Jesus Cristo* ti ke gé.

Cristo tỹ ẽg mỹ vĩ há han mũ

³ Ẽg kar jé Topễ mỹ vĩ há han, ẽg *Senhor* tỹ *Jesus Cristo* panh mỹ. Ẽg tỹ *Cristo* ki ge kỹ nỹtĩn kỹ Topễ tóg ẽg mỹ kanhkã tá nén ù há kar ti ven sór mũ. Kỹ nén ù tóg ẽg mỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. Hã jé tóg ẽg mỹ ti kuprĩg jẽnẽ, ẽg tỹ ti tigrĩn nén ù há kar ve jé. ⁴ Ti tỹ nén ù kar han ke to hã tóg ẽg kuprễg, ẽg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩ jé, *Cristo* tigrĩn. Ẽg tỹ ti ri ke nỹtĩ jé tóg ẽg kuprễg, ẽg tỹ kygnễg tũ nĩ jé. Ti fe vỹ tỹ ẽg nỹtĩ. ⁵ *Jesus Cristo* tigrĩn ẽg tóg tỹ ti kre nỹtĩ. Ti hã ne vėsóg ki ẽg kuprễg ke to jykrén ja nĩgtĩ', ⁶ ẽg tỹ ti mỹ vĩ há han jé. Ừn mág vỹ tỹ ti nĩ, ẽg jagãgtãn tóg tĩ. Hã kỹ tóg há tĩnh mũ, ẽg tỹ ti mỹ vĩ há han kỹ.

⁷ Ti hã ne ẽg kren han', ti kyvẻnh tỹ ẽg jagfy ti ki kãkutẽ ja nĩn kỹ. Tỹ tóg ẽg tỹ Topễ vĩ mranh ja ẽn tỹ tũ' he ja nĩgtĩ. Topễ tỹ ẽg mỹ nén ù há han hã vễ. ⁸ Hã ra tóg tũ' henh ke tũ nĩ. Krĩ há ti nĩ. Nén kar to jykrén há han ti nĩ, Topễ ti. ⁹ Vãsỹ tóg to jykrén ja nĩgtĩ, kỹ tóg ừi ẽg mỹ tó mũ sir, ti tỹ *Cristo* tigrĩn

nén han sór mũ ti. ¹⁰ *Cristo* tỹ tóg ùn mág han mũ, kanhkã tãn ag kri, ga kri mũ ag kri ke gé. Kỹ ãg kar vỹ tỹ ti krẽm ke nỹtĩnh mũ. *Povo* pir ri ke ãg nỹtĩnh mũ, kurã ãn kã. ¹¹ ãg tỹ *Cristo* ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ãg tóg tag venh ke mũ gé. Hã jé Topẽ tóg ãg kuprẽg ja nĩ. Nén kar to tóg jykrén há han tĩ, vêsóg ki, kỹ tóg ãg kuprẽg to jykrén ja nĩ gé.

¹² ãg hã vỹ vãsỹ tag ve sór ja nĩ. Kỹ ãg tóg ve vén. Kỹ ãjag tóg ãg jykre ve kỹ Topẽ tỹ tỹ ùn mág nĩ vég mũ sir. ¹³ Kỹ ãjag tóg ti tỹ ãg krenkren han sór mũ mẽg mũ gé. Kỹ Topẽ tóg ãjag mỹ ti kuprĩg jẽnẽ. Tỹ tóg ãjag jagrẽ há han. Ti tỹ ãjag nĩgĩg hã vẽ. ¹⁴ ãg jagrẽ tag tugrĩn ãg tóg ti ki kanhró nỹtĩ. Kejẽn ãg tóg ti venh ke mũ, ha vem nĩ, kỹ tóg ãg mỹ sér tĩnh mũ. Kỹ ãg tóg ti mỹ vĩ há han ke mũ, ti tỹ tỹ ùn mág jẽn kỹ.

Paulo tỹ Topẽ mré vĩ

¹⁵ ãjag tỹ ãg *Senhor* tỹ *Jesus* ki ge mẽ inh. Kỹ ãjag nẽji jagnẽ to há nỹtĩ. *Jesus* ki ge kỹ nỹtĩ kar ag to ãjag nẽji há nỹtĩ. ¹⁶ Hã kỹ sóg ãjag to Topẽ mỹ: “há ti nĩ,” he tĩ. ãjag to sóg ti mré vēmén to krónh ke tũ nĩgtĩ. ¹⁷ ãg *Senhor* tỹ *Jesus Cristo* panh mré sóg vēmén tĩ, ãg jóg mré, ùn mág pẽ ãn mré. Kỹ sóg ti mỹ: “ã kuprĩg tỹ ag krĩn nĩ,” he tĩ. “ã kuprĩg tỹ ag mỹ vẽn kãmén há han nĩ, ag tỹ ã ki kanhrãn há han jé,” he sóg tĩ. ¹⁸ “Ha ag mỹ krĩ há nĩm. Ha ag kanẽ tar han, ag tỹ ve há han jé. Ag kuprẽg ja ã tóg nĩ, ã tỹ ag mỹ nĩm jé, ã tỹ nén tó ja ãn ti. ¹⁹ Tar tâvĩ ã tóg nĩ, kỹ ã tóg ag mỹ nén há kar han tĩ, tag ki, tá ke gé. Ag tỹ ã ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ag mỹ tag kãmén nĩ,” he sóg tĩ, Topẽ mỹ.

²⁰ Ti tar tävĩ nĩn kũ tóg *Cristo* ter kar kũ ti rĩn mǎn ja nĩgtĩ gé. Kũ tóg ti mĩ: “ha inh pēgja tá nĩ,” he ja nĩ gé, kanhkā tá. ²¹ Ti tũ tóg pǎ'i mág han, kũ tóg tũ pǎ'i kar ag kri ke jē, kanhkā tǎn kar ag kri ke, ēg tũ ũn vėg tũ kar ag kri ke, ũn tar ag, ũn mág ag. Kũ ti jiji vỹ vėnh kar ag jigji kǎfór nĩ gé, ēg tũ ũri ũn tó mũ ag jigji, ēg tũ kar kũ ũn tónh ke mũ ag jigji mré hǎ. ²² Kũ Topē tóg ti krēm vėnh kar vin kǎn. Kũ tóg tũ vėnh kar kri ke jē sir, *Cristo* ti. Kũ tóg tũ ēg kri ke jē gé sir, ēg tũ tũ ti tũ nỹtĩn kũ. ²³ Jǎvo ēg tóg tũ ti há ri ke nỹtĩ. Kũ ēg tóg tũ ũn pir nỹtĩ, jagnē mré. Ēg há vỹ ti pir mĩ tũ nén ũ tũ nĩ. Ēg krĩ mré tóg tũ nén ũn pir nĩ. Ri ke ti nĩ, ēg tũ *Jesus* mré tũ ũn pir nỹtĩ ti. Kũ *Cristo* vỹ tũ ēg krĩ ri ke nĩ. Ti hǎ vỹ ēg rĩnrĩr han tĩ, *Jesus* ti.

2

Ti ki ge kũ ēg rĩnrĩr nỹtĩ

¹ Vǎsỹ ājag tóg nũgme ki vǎr ke mũ vė, ājag tũ ti vĩ mranh ja nĩn kũ. ² Ēn kǎ ājag tóg ēprǎ ke ag jykre pǎno jagma mũ ja nĩgtĩ, Nén-Kórég pǎ'i mág ěn tũ ājag krĩn kũ, nén ũ ũ tǎn ag kri pǎ'i ěn. Ēn vỹ tũ ũ tũ Topē vĩ mranh tĩ ag jagrē nĩ mỹr. ³ Vǎsỹ ēg tóg tũ ti tũ nỹtĩ ja nĩgtĩ gé, ti krē ag ri ke. Ēn kǎ ēg tóg ēg tũ nén to ěn mũ ěn han ja nĩgtĩ, ēg tũ nén to jykrén mũ kar ěn ti. Kũ Topē tóg ēg vóg kónǎn mũ vė, ti tũ ag vóg kónǎn ke ěn ri ke.

⁴ Hǎ ra Topē tóg ēg jagāgtǎn pē han. Ēg to tóg há tävĩ nĩ, kũ ēg tóg tũ ti fe nỹtĩ. ⁵ Ēg tũ ti vĩ mranh ja nĩn kũ ēg tóg vėser ri ke nỹtĩ ja nĩgtĩ, hǎ ra tóg ēg rĩnrĩn mǎn ja nĩgtĩ, *Cristo* mré. Ti tũ ēg jagāgtǎn

kỹ tóg ãg krenkren han ja nĩgtĩ. ⁶ *Cristo* mré tóg ãg rĩnrĩn mǎn ja nĩgtĩ gé. Kanhkǎ tá tóg ãg tỹ ũn mág han ke mũ, *Jesus Cristo* mré. ⁷ Tag ve kỹ vėnh kar vỹ ki kanhró nỹtĩnh mũ, Topẽ tỹ *Jesus Cristo* tigrĩn ãg to há tǎvĩ nĩn ki. Hǎ jé tóg ãg mỹ nén ũ há ěn ven ke mũ. Tũ' he jǎvǎnh ti nĩ, ti tỹ ãg mỹ nén ven ke ti.

⁸ Ha vé, ti tỹ ãg jagǎgtǎn kỹ tóg ãg kren han ja nĩgtĩ, ãg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ěg tỹ vėsóg ki vėnh kren han pijé'. Topẽ tỹ ãg kren han ja vė mỹr. Kỹ tóg ti tỹ ãg mỹ *presente* han ri ke nĩ. ⁹ Ěg vǎsǎn pijé'. Ěg tỹ ãg vǎsǎn to kren ra ãg Topẽ mỹ: “há inh nĩ, vǎsǎn ja inh nĩ, hǎ kỹ sóg kren mũ,” henh mũ vė. Hǎ ra ãg pijé, ãg vǎsǎn to kren ke mũ'. Ti tỹ ãg jagǎgtǎn vė mỹr. ¹⁰ Ti hǎ ne ãg han mǎn ja nĩgtĩ'. *Jesus Cristo* tỹ tóg ãg han ja nĩgtĩ, ãg tỹ vėjykre há han jé. Topẽ vỹ ãg mỹ vėjykre há tag nĩm kǎn, ãg tỹ hǎ jagma mũ jé.

Ěg tỹ Cristo mré tỹ ũn pir nỹtĩ

¹¹ Ājag tỹ vǎsỹ nén han tĩ ja ěn mĩ ěkré. Fóg vỹ tỹ ājag nỹtĩ, *Judeu* ag tỹ ũ to: “ũn gré fǎr junun kym ja tũ ag,” he mũ ěn ag. Jǎvo *Judeu* ag vỹ ag fǎr kym tĩ. Hǎ ra ãg fǎr vỹ tỹ ěprǎ ke nĩ. ¹² Ũ tỹ kym mũ ag jǎvo ājag tóg *Cristo* ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ, kỹ ājag pijé tỹ *Israel* ag mré ke nỹtĩ ja nĩgtĩ', vǎsỹ. Topẽ tỹ *Israel* jógjóg ve ag mré nén ũ to jykrén mũ ěn ki kagtĩg ja ājag tóg nỹtĩ gé, kỹ ājag tóg Topẽ tỹ ãg mỹ nén ven ke mũ tag ki kagtĩg ja nỹtĩgtĩ gé. ¹³ Ěn kǎ tóg ājag mỹ kuvar gy nĩ ja nĩgtĩ, Topẽ ti. Ũri tóg ājag mỹ kakó nĩ ha, ājag tỹ *Jesus Cristo* ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ti tỹ ãg jagfy ti kyvėnh kutēm ja tigrĩn tóg ājag mỹ kakó nĩ ha.

14 Ūri ěg tóg tỹ *povo* pir ri ke nỹtĩ, *Judeu* ag, fóg ag, kanhgág ag. Topě hã ne ěg tỹ jagně to há nỹtĩ tag han'. Jagně fyn kỹ ěg tóg nỹtĩ ja nĩgtĩ, hã ra tóg vãfynyn ěn kóké, *Jesus* ter kỹ. ěg tỹ tóg *povo* pir ri ke han, ěg tỹ jagně kato vãsãn mãn tũ nĩ jé. 15 Topě tỹ vãsỹ *Judeu* ag jyvĕn mũ kar ěn tỹ tóg tũ' he ja nĩgtĩ, vĕjykre si ěn, *Moisės* tỹ rá ěn ti. *Jesus* ter tigrĩn tóg tỹ tũ' he ja nĩgtĩ, ti tỹ ěg mỹ ũ tãg nĩm jé sir. *Povo* e tỹ tóg ũn pir han ja nĩgtĩ, ũ tãg, ěg tỹ jagně kato vãsãn mãn tũ nĩ jé. Tỹ ěg vĕnh kanhkã pir nỹtĩ ha. Topě tỹ nĕn to jykrĕn mũn hã vĕ. 16 *Cristo* vỹ ti ter kỹ Topě tỹ ěg kar to há nĩ han, *Judeu* mré *Judeu* tũ ag to. Ti tỹ krunh to sa kỹ tóg Topě tỹ ěg kato tĕ ěn tỹ tũ' he kãn ja nĩgtĩ.

17 *Jesus* tỹ nĕn han jan hã vĕ. Kỹ tóg Topě tỹ ěg to há nĩ tag tó ja nĩ, ãjag mỹ, ãjag tỹ tỹ *Judeu* tũ ra, ěg mỹ ke gé, ěg tỹ tỹ *Judeu* nỹtĩ ra. 18 Ti tigrĩn ěg tóg ěg jóg tỹ Topě mré vĕmĕn tĩ ha, ãjag ke gé, ãjag tỹ tỹ *Judeu* tũ ra, ěg tỹ tỹ *Judeu* nỹtĩ ra ke gé. Ti kuprĩg vỹ tỹ ũn pir nĩ, hã tỹ ěg kar tóg ti mré vĕmĕn tĩ, kanhgág mré hã.

19 Hã kỹ ãjag kórég tũ nỹtĩ ha. Ājag pijé tỹ ěmã ũ tá ke nỹtĩ ha', ti mỹ, ãjag tỹ tỹ fóg nỹtĩ ra, ãjag tỹ tỹ kanhgág nỹtĩ ra ke gé. Topě tũ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ ha. Topě krĕ vỹ tỹ ãjag nỹtĩ ha. 20 Topě ĩn ri ke vỹ tỹ ěg nỹtĩ. Ti nũna runrur ri ke vỹ tỹ *apóstolo* nỹtĩ, Topě vĩ tó tĩ ag mré. Ti nũna téj ri ke vỹ tỹ *Jesus Cristo* nĩ. Ti kuge ri ke vỹ tỹ ãjag nỹtĩ, ěg mré. 21 Đn nũna tigrĩn ĩn tóg jĕ nĩ, kỹ tóg komĕr hã kar kỹ jĕnh mũ. Ti kar kỹ jĕ kỹ tóg tỹ ěg *Senhor* tũ jĕ sir. 22 *Cristo* vỹ komĕr hã ti han mũ, ĩn kar ri ke ti, hã vỹ: ěg, he mũ. Kỹ Topě kuprĩg vỹ ěg kã ki ti jamã han. Ū tỹ *Jesus*

ki ge mũ ag to ken hã vễ.

3

Fóg mré kanhgág mỹ ke

¹ Hã kỹ sóg Topễ mré vĩ tĩ, inh, hã vỹ: *Paulo*, he mũ. Se kỹ inh jễ, *Jesus Cristo* tigrĩn. Isỹ ãjag to há nĩn kỹ sóg se kỹ jễ, isỹ ù tỹ *Judeu* jykre han tũ kar ag to há nĩn kỹ. ² ãjag hỹn tóg Topễ tỹ isar han mũ ẽn mẽ. Isỹ ãjag ki rĩr jé tóg isar han, isỹ ù tỹ *Judeu* jykre han tũ ag ki rĩr jé. ³ Topễ ne inh mỹ ti tỹ vẫsỹ nén to jykrén mũ ẽn tó', hã kỹ sóg ãjag mỹ kãmén sĩ han huri. ⁴ ãjag tỹ inh vễnh rá tag ve kỹ ãjag tóg inh jykre venh ke mũ sir. *Cristo* vỹ nén ù tãg han jé kãtĩg ja nĩ. ⁵ Ti tỹ inh mỹ tag tó to hã ag tóg ki kãtĩg ja nỹtĩgtĩ, ẽg jógjóg ag, ẽprã ke kar ag. Ủri tóg ẽg mỹ tó mũ, ti kuprĩg tỹ, *apóstolo* ag mỹ ke gé, ẽg jyvén tĩ ag mỹ ke gé, ti tũ kar ag mỹ. ⁶ Ti tỹ ẽg mỹ nén ù tãg tó mũn hã vễ, ha mẽ. Vẫsỹ Topễ tóg *Judeu* ag hã mỹ vĩ há han ja nĩ. Ủri tóg fóg ag mỹ, kanhgág ag mỹ vĩ há han mũ ha, *Judeu* ag mré. Ẽg kar vỹ tỹ *Jesus Cristo* há ri ke nỹtĩ ha, ẽg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Kỹ ẽg tóg ẽg tỹ *Jesus Cristo* tigrĩn nén venh ke mũ ẽn ve kãn ke mũ gé.

⁷ Tag to Topễ tóg inh mỹ: “ha fóg kar ag mỹ, kanhgág kar ag mỹ tónh tĩg,” he ja nĩgtĩ. Kỹ tóg to isar han, inh rãnrãj to. ⁸ Topễ tũ kãsir ag kar jakrêm inh nĩ, hã ra tóg isar han, sỹ fóg ag mỹ, kanhgág ag mỹ *Cristo* kãmén jé. *Cristo* tigrĩn tóg ẽg mỹ nén ù há tãvĩ han ke mũ. Hã tó sóg tĩ, vễnh kar mỹ. ⁹ Vễnh kar mỹ sóg kãmén tĩ, ti tỹ nén han ke ti. Vẫsỹ tóg to: “tag han jé sóg ke mũ,” he ja nĩgtĩ. Ti tỹ nén kar han tũg ki tóg to jykrén ja nĩgtĩ. Ti hã ne

nén kar han'. Ge ra tóg ù mý tó ja tũ nĩ ver. ¹⁰ Ūri tóg ve há tĩ ha, ti tỹ vāsỹ nén to jykrén mũ ěn ti. Kanhkā tãn ag mý tóg ve há tĩ ha, tá pã'i ag mý. Ag tỹ ù tỹ *Jesus* ki ge kỹ nỹtĩ ag ve kỹ ag tóg Topě jykre hapě ěn ki kanhró nỹtĩ.

¹¹ Vāsỹ tóg to jykrén, ti tỹ ěg pã'i tỹ *Jesus Cristo* tigrĩn nén ù han sór mũ ěn ti. ¹² Ti hã ki ěg ge kỹ nỹtĩ, hã kỹ ěg tóg jatun mý Topě mré vēmén tĩ ha. Ěg kaně jun mãn ke tũ ti nĩ ha, Topě ti. ¹³ Hã kỹ sóg ãjag mý: “sỹ ãjag jagfy jagtar nĩ tag mũ ěkrén kỹ *Jesus* to krónh ke sór tũg nĩ,” he mũ. Ājag jagfy ke vě, isỹ nén vég mũ tag. Inh jagtar tag tigrĩn ãjag tóg nén ù há venh ke mũ, ha vem nĩ.

Cristo tỹ ěg to há nĩ

¹⁴ Hã jé sóg Topě mré vēmén tĩ. Ěg jóg vě mýr. ¹⁵ Ti tigrĩn ěg tóg rĩnrĩr nỹtĩ, ěprã ke kar, kanhkā tá ke kar ke gé. Kỹ tóg ěg ki rĩr tũgtĩ. ¹⁶ Kỹ sóg ti hã mý to vĩ tĩ, ti tỹ ti kuprĩg tỹ ãjag tar han jé. Nén ù kar vỹ tỹ ti tũ nỹtĩ. Tar ti nĩ gé. Ti hã mý sóg to vĩ tĩ, ¹⁷ ti tỹ *Cristo* tỹ ãjag ki ěmã han jé, ãjag tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ. Ti tỹ ěg to há nĩ vỹ tỹ ga ri ke nĩ, ěg tỹ ti ki jãrén jé, ka jãrén ri ke. Kỹ ěg tóg ti to tar nỹtĩ sir. Hã jé sóg ti mý ãjag tó tĩ gé. ¹⁸ Topě tỹ ěg kren han mũ vỹ, ěg tỹ nén ve vãn h ri ke nĩ. Kỹ sóg Topě mré vēmén tĩ, ti tỹ ãjag mý tag kãmén kãn jé, ti tũ kar ag mý ke gé. Topě tỹ ěg kren han mũ vỹ nén ù tėj gy ri ke nĩ. Krỹg ja tũ ti nĩ. Hã kỹ ěg tóg vėsóg ki to jykrén kãn ke tũ nĩ. ¹⁹ *Cristo* vỹ ěg to há tãvĩ nĩ, tag to jykrén kãn ke tũ ěg tóg nĩ gé. Kỹ sóg Topě mý: “ha ag mý tag kãmén,” he tĩ, ãjag tỹ ti hã tỹ krĩn kỹ nỹtĩ jé.

²⁰ Ha vé, Topě hã ne tar tãvĩ nĩ!. Hã kỹ tóg ěg tỹ ti mý nén ù to vĩn kỹ ěg mý kãfór han tĩ. Kỹ tóg ěg

tỹ nén ù to jykren mũ kãfór han tĩ gé. ²¹ Kĩ ãg tóg ti hã mũ vĩ há han ke mũ, ãg tỹ *Jesus Cristo* ki ge kĩ nỹtĩn kĩ. ãg tỹ ti mũ vĩ há han vĩ tũ' henh ke tũ nĩ. Hã vễ.

4

ãg tỹ Cristo mré tỹ ùn pir nỹtĩ

¹ Kĩ sóg ãjag jyvẽn sór mũ ha. Se kĩ inh jẽ nĩ, ãg *Senhor* tigrĩn. Mũ há han sórm nĩ. Topẽ vĩ ãjag kuprẽg, kĩ ãjag tỹ vễjyre há han ke hã to vãsãn nĩ. ² ã régre to: “ti kãfór vĩ tỹ inh nĩ,” he sór tũg nĩ. Jagnẽ mũ komêr hã vĩm nĩ. Jagnẽ to fe nỹtĩm nĩ. Jagnẽ to há nỹtĩm nĩ. Jagnẽ *ajudar* hem nĩ. ³ Topẽ kuprĩg vĩ tỹ ùn pir nĩ, kĩ tóg ãg mũ vễjyre pir nĩm tĩ. Vãsãn nĩ, ãjag tỹ vễjyre pir ên hã han jé, ãjag tỹ krĩ kuprã nỹtĩn jé. ⁴ Topẽ kuprĩg pir ên vĩ tỹ ãg kar jagrẽ nĩ. Kĩ ãg kar vĩ tỹ *Cristo* há ri ke nỹtĩ. Jãvo tóg tỹ ãg krĩ ri ke nĩ. ãg kar mũ ti nén ù há han ke mũ, jagnẽ ri ke, ti tỹ ãg kuprẽg kĩ. ⁵ Kĩ ãg *Senhor* vĩ tỹ ùn pir nĩ gé. ãg kar vĩ ti ki ge kĩ nỹtĩ. Ti jiji hã tỹ ãg kygpe kĩ nỹtĩ gé. ⁶ ãg jóg tỹ Topẽ vĩ tỹ ùn pir nĩ gé, ãg kar jóg ti. Ti hã ne tỹ vẽn kar kri ke nĩ!. ãg kar tỹ tóg ti tỹ nén han sór mũ ên han tĩ, kĩ tóg ãg kã kã nĩ gé, ãg jóg ti.

⁷ *Cristo* vĩ ãg tar han tĩ gé, ãg kar, ti rãnrãj to. ù mũ tóg vẽn rãnrãj ù nĩm', ù nĩm' he tĩ. ⁸ Hã kĩ tag tóg rán kĩ nĩ, ha mẽ: “ti tỹ kanhkã ra tãpry kĩ tóg ùn sigse kĩ nỹtĩ ên ag tatĩn vyr. Kĩ tóg ãprã ke ag tar han mũ gé, ag tỹ ti rãnrãj han ke to,” he ja tóg nĩgtĩ.

⁹ Ha vé, ti täpřy kř̄ tóg, ti tŷ kanhkā ra tīg ke to hā tere ja nī gé, ēprā. ¹⁰ Ũn tere mŷ ěn vŷ täpřy mǎn ja nī gé. Kř̄ tóg kanhkā pātén kř̄ kri nī nī sir. Tá nĭn kř̄ tóg nén ũ kar ki kanhró nī sir, ti tŷ ěmā kar vigvég nĭn kř̄. ¹¹ Ti hā ne ti rānrāj kar to ěg tar han tī'. Ũ ag vin kř̄ tóg ag tŷ *apóstolo* hynhan. Ũ mŷ tóg: “ŭ tŷ inh vī mẽ ja tŷ ag mŷ inh vī tónh tīg nī,” he mŷ. Ũ tŷ tóg *igreja* to kófa han. Ũ mŷ tóg: “ŭ tŷ *igreja* krēm vĕnh mǎn tī ag mŷ inh vī kāmén nī,” he mŷ gé. ¹² Tag to tóg ěg tar han tī, ěg tŷ jagnĕ tar han jé sir, ti rānrāj to, ěg tŷ tŷ ti jāvy nŷtĭn kř̄, ti ve fag ke gé. ěg tŷ ěg rānrāj tag ki króm kř̄ *Cristo* há ěn vŷ tar pĕ nī ha. ěg hā vŷ tŷ ti há nŷtī. ¹³ Ti tŷ ěg kar tŷ vējykre pir han mŷ ve sóř vē, ěg tŷ ti ki ge kř̄ nŷtĭn kř̄. Kř̄ ěg kar vŷ ěg rānrāj to tar nŷtī sir. Kř̄ ěg *Cristo* tŷ ēprā ke jykre kǎfór nī ěn ri ke nŷtī sir. Komĕr hā ěg tóg ti tŷ nén han mŷ mré ti tŷ nén to jykrén mŷ ki kanhrān kǎn ke mŷ gé sir. Kř̄ ěg tóg ũn sanh há kanhró ri ke nŷtī sir.

¹⁴ ěg tŷ gĭr ri ke nŷtĭn kř̄ tóg ti mŷ há tŷ nī. Gĭr ag tóg, ag tŷ nén ũ mẽ kř̄ kǎnhmar nén ũ nón tī', nén ũ nón tī', he tī. ěg tŷ ti vī to gĭr tŷ ki kagtīg ěn ri ke nŷtĭn kř̄ tóg ěg tŷ ũn ón mŷ vī kri nĭm ja há tī, ěg tŷ ki kagtīg nŷtĭn kř̄. Ũ ag tóg Topĕ vī to ón tī. Ag tŷ ěg tŷ ag mré kygnĕ han sóř vē. ¹⁵ Hā ra tóg ěg tŷ Topĕ tŷ ki hā tó mŷ ěn hā han kř̄ há tĭnh mŷ. Kř̄ ěg tóg jagnĕ to há tǎvĭ nŷtĭnh mŷ gé. Hā tŷ ěg tar nŷtĭnh mŷ, *Cristo* tŷ tŷ ěg krĭ nĭn kř̄. ¹⁶ Kř̄ ěg tóg tŷ ti há ri ke nŷtī. ěg kar tŷ tóg nén ũ pir han. Kř̄ ěg kar vŷ ti tŷ ěg mŷ ti rānrāj nĭm ja ěn to tar nŷtĭnh mŷ. Kř̄ ěg tóg ũn sanh há tar ri ke nŷtī sir. Mog jé ěg tóg ke

mũ, ěg tỹ jagně to há nỹtĩn kỹ.

Cristo tỹ ěg mỹ vĕjykre tãg nĩm

¹⁷ Kỹ sóg ãjag jyvĕn sór mũ, ěg *Senhor* tỹ inh mỹ: “ha ag jyvĕn,” hen kỹ. Hã kỹ sóg: “ũ tỹ Topĕ ki kagtĩg ag jykre han sór tũg nĩ,” he mũ. Kórég ti nỹ mỹr, ag jykre ti. Ag tỹ vĕsóg ki nén to jykrén mũ ěn hã han ag tóg tĩ. ¹⁸ Kutý mĩ ag mũgtĩ, ki kagtĩg ag nỹtĩ. Hã ra ag tóg ki kanhrãn sór tũ nĩ gé. Hã kỹ ag tóg Topĕ tỹ ěg mỹ vĕjykre nĩm ja ěn ki kagtĩg nỹtĩ. ¹⁹ Kỹ ag tóg vĕjykre há to é he tĩ. Mỹ'ãg vãnh ag nỹtĩ. Ag vĕnh kavĕnh vỹ ag mỹ há tĩ. Vĕjykre kórég tỹ ag kókég mũ ra tóg ag mỹ sér tĩgtĩ, kỹ ag tóg to krónh ke tũ nĩgtĩ. Ke tũg nĩ, ag jãvo.

²⁰ *Cristo* jykre vỹ ge tũ nĩgtĩ, ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. ²¹ Ti kãme ki kanhró kar ãjag nỹtĩ ha, ti jykre ke gé. ²² Ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ ěg tóg ěg tỹ vãsỹ nén han ja ěn ri ke han mãn ke tũ nĩ ha. ãjag jykre pãno ěn tovãnh kãn jé ãjag tóg ke mũ. ãjag tỹ ãjag jykre pãno jagma mũn kỹ ãjag tóg ãjag tỹ nén to én mũ ěn hã han mũ ja nĩgtĩ ver. Hã ra ěg tóg tag hã to ter ke mũ. ²³ Kỹ Topĕ mỹ to vĩm nĩ, ti tỹ ãjag mỹ ãjag jykre kurýnh kãn jé, ti tỹ ãjag fe jãnhkrig jé. ²⁴ Vĕjykre tãg hã han sórm nĩ, Topĕ tỹ ěg mỹ vĕjykre tãg nĩm mũ ěn ti. Kỹ ěg tóg ti ri ke nỹtĩnh mũ. Kuryj ěg nỹtĩnh mũ. Há ěg nỹtĩnh mũ, ti há ri ke.

²⁵ Hã kỹ jagně mỹ ón mãn tũg nĩ. Ki hã tóm nĩ, jagně mỹ. Jagně mré ke vỹ tỹ ěg nỹtĩ, ěg tỹ *Cristo* há ri ke nỹtĩn kỹ. ²⁶ ãjag fe tỹ gỹm ke mũ ra Topĕ vĩ mranh tũg nĩ. ãjag tỹ jagně to jũ nỹtĩn kỹ kurã ũ jãvãnh sór tũg nĩ. Kutýg ke to hã tỹ há' hem nĩ, ũri. ²⁷ Japo tỹ ãjag krĩn sór mũ ra ti vỹ jĕmĕ tũg nĩ.

28 Vāsỹ ājag kā mĩ ũ vỹ ũ tỹ nén ũ pigju mẽ ja nĩgtĩ. Kỹ ěn han mǎn tũg nĩ. Ājag rǎnhrāj nón ājag mũnh ke mũ ũri, ājag tỹ ājag rǎnhrāj to nén ũ kar ve jé. To vāsǎn nĩ, ti tỹ ājag mẽ kén jé, ājag tỹ tỹ ũn jagāgtar ag jagāgtǎn jé.

29 Věnh vĩ kórég tó sór tũg nĩ. Nén ũ há hã tỹ vēmén nĩ, ājag tỹ ājag vĩ tỹ jagně tar han jé, ājag tỹ jagně jykre kurynh jé.

30 Topě kuprĩg fe kaj han sór tũg nĩ gé. Topě vỹ ěg mẽ ti kuprĩg jěně, ti tỹ hã tugrĩn ěg nĩgĵeg jé, ěg krenkren ke to. Ti tỹ tỹ ěg jagrě nĩn kỹ ěg tóg ki kanhró nỹtĩ, Topě tỹ ěg krenkren han ke mũn ki.

31 Jagně to jykrén kónǎn tũg nĩ. Jagně to krĩ rỹ han tũg nĩ. Ājag fe tỹ gỹm ke mẽ nỹtĩ tũg nĩ. Féfén tũg nĩ. Jagně to vĩ kónǎn tũg nĩ. Vějykre pǎno tovǎnh kǎn nĩ. 32 Jagně to vĩ há han nĩ. Jagně mẽ koměr hã vĩm nĩ. Jagně mẽ věnh pǎte fón nĩ, Topě tỹ *Cristo* tugrĩn ěg mẽ věnh pǎte fón ja ěn ri ke.

5

Ěg jykre tǎg

1 Topě tỹ vějykre han tĩ ěn hã han nĩ, ājag tỹ tỹ ti fe nỹtĩn kỹ, ti krě. 2 Jagně to há kar nỹtĩm nĩ, *Cristo* tỹ ěg to há nĩ ri ke. Ěg jagfy tóg věnh fěg. Ěg tỹ Topě mẽ nén ũ pũn ri ke ti nĩ, ti tỹ ěg jagfy věnh fěg mũ ěn ti. Kỹ tóg Topě mẽ há tĩ sir.

3 Topě tũ vỹ tỹ ājag nỹtĩ. Hã kỹ vějykre pǎno tỹ vēmén sór tũg nĩ, ājag tỹ han sór tũ nĩ jé. Ěg prũ tũ mré nỹ, ěg mén tũ mré nỹ, tỹ vēmén sór tũg nĩ. Ājag tỹ nén e hã tỹ vāsǎn mẽ tỹ vēmén sór tũg nĩ gé. 4 Kỹ jagně mẽ vĩ kónǎn tũg nĩ. Jagně to vĩ kónǎn tũg nĩ

gé. Fagrĩnh mĩ vĩ tũg nĩ gé. Nén ũ kavéj tỹ vēmén tũg nĩ gé. Ęg tỹ tag tó kỹn pijé há nĩ', Ęg tỹ tỹ Topě krě nỹtĩn kỹ. Ęg tỹ nén tónh ken hã vễ, ha mẽ: “ã tỹ inh mĩ nén jẽnẽg mũ tóg inh mĩ há kar nỹtĩ,” he jé Ęg tóg ke mũ, Topě mĩ vĩ há han kỹ. ⁵ Tag to jykrén, ha mẽ: ũ tỹ ti prũ tũ fi mré nỹ mũ ěn ti, ũ fi tỹ fi mén tũ mré nỹ mũ ěn fi pijé *Cristo* venh ke mũ'. Ũ tỹ ti tỹ nén e hã tỹ vãsãn mũ ěn pijé venh ke mũ'. Ęg tỹ vễnh kãgrá to jãn ěn ri ke ti nĩ, Ęg tỹ Ęg tỹ nén e hã tỹ vãsãn mũ ěn ti. Ũ tỹ ge pijé *Cristo* venh ke mũ', ti tỹ tỹ Ęg pã'i nĩ ěn ti.

⁶ Ũ tóg ón kỹ ãjag mĩ vễnh vĩ há tó sór tĩ. Ũ tỹ ge vĩ jēmẽ tũg nĩ, ke tũ nĩ mũ ra Topě tóg ãjag to jũnh ke mũ. Ti vĩ mranh vễ mỹr, kỹ tóg ũ tỹ ge to jũnh ke mũ. ⁷ Hã kỹ ag vĩ jēmẽ sór tũg nĩ. ⁸ Vãsỹ ãjag tóg vễjykre ki kuty hã han ja nĩgtĩ gé. Hã ra Topě tóg ãjag mĩ vễjykre ki kurã ěn nĩm, ãjag tỹ ti ki gen kỹ. Kỹ vễjykre ki kurã tag hã han sórm nĩ. ⁹ Ęg tỹ vễjykre ki kurã hã han kỹ Ęg tóg jagnẽ mĩ vĩ há han ke mũ, vễjykre kuryj. Ki hã tó jé Ęg tóg ke mũ gé, jagnẽ mỹ. ¹⁰ Vễjykre tỹ Ęg *Senhor* mĩ há nỹ ěn hã han sórm nĩ. Ęn hã to jykrén mág nĩ.

¹¹ Kejẽn ãjag tóg ũ vэг tĩ, hã ra tóg vễjykre ki kuty han tĩ. Kỹ ti mré han sór tũg nĩ. Ti mỹ: “kórég ti nĩ, tovãnh nĩ,” hem nĩ. ¹² Vễnh péju kỹ ag tóg han tĩ, vễjykre kórég ti. Ęg mỹ'a tóg tĩ, Ęg tỹ ag tỹ nén han tĩ ěn ve kỹ. ¹³ Kejẽn tóg ag tỹ nén han mũ kri kurãg tĩ, kỹ tóg ve há tĩgtĩ, ag jykre ti. Kurã ki Ęg tóg ti kórég nĩ ěn vэг tĩ. ¹⁴ Kỹ tóg há nĩ, Ęg tỹ vễjykre kórég to: kórég ti nĩ, hen kỹ. Kỹ Ęg tóg tovãnh sór ke mũ. Hã kỹ Ęg tóg: “Topě vĩ mranh sór mãn tũg nĩ. Nũgme

ki kutě sór tůg nĩ. Kĩ *Cristo* vỹ ã mỹ jěngrě han ke mũ,” he tĩ, ěg jãn kỹ.

¹⁵ Ājag tỹ nén han mũ to jykrén nĩ. Krĩ tũ nĩ sór tůg nĩ. Vějykre há ki věnh kanhrãn kỹ mũm nĩ.

¹⁶ Kurã kren tůg sórm nĩ. Nén ũ jagy ve jé ěg tóg ke mũ, hã kỹ tóg há tĩ, ěg tỹ kurã kren tũ nĩn kỹ. Ūri ti rãnrãj han nĩ. Kejen ti jagy tĩnh mũ, ěg tỹ ti rãnrãj han sór mũ ra. ¹⁷ Ěg *Senhor* vỹ ěg tỹ nén ũ há han mũ ve sór tĩ. Kỹ tag hã to jykrén nĩ, ājag tỹ tag hã han jé.

¹⁸ *Vinho* tỹ vėsén tůg nĩ, tỹ věnh pėpėv han tůg nĩ, goj fa tỹ ke gé. Vějykre kórég vē. Topě kuprĩg tỹ ěg fãn tag hã ne há nĩ'. ¹⁹ Jagně mré Topě tỹ jãn nĩ. Ěg *Senhor* jé tóm nĩ. Ti kuprĩg vỹ ěg kanhrãn tĩ gé, ěg tỹ ěg *Senhor* mỹ nén tó sór mũ to, ěg tỹ ti tỹ jãn há han jé. Ěg tỹ ti mỹ: “há kar ti nĩ,” henh ke vē gé.

²⁰ Ěg jóg tỹ Topě mỹ ěg tóg tónh ke mũ, ti hã mỹ ěg tóg: “ã tỹ ěg mỹ nén ven mũ vỹ há kar nỹtĩ,” henh ke mũ, ěg tỹ ěg *Senhor* tỹ *Jesus Cristo* jiji tón kỹ.

Ū tỹ jagně mré nỹtĩ fag jykre

²¹ Ěg tỹ *Cristo* kaměg kỹ tóg há tĩ. Kỹ ěg tóg jagně jykre mũ mũnh ke mũ gé, ěg tỹ tỹ ti mré ke nỹtĩn kỹ.

²² Ūn tỹtã fag jé fag mén ag jykre mũ mũjěg, fag tỹ ěg *Senhor* jykre mũ mũ ěn ri ke. ²³ Fi krĩ vē, fi mén ti, ti tỹ fi ki rĩr jé. *Cristo* vỹ tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ kar ag krĩ nĩ, fag krĩ ke gé. Kỹ ěg tóg tỹ ti há ri ke nỹtĩ, ti tỹ ěg kren han kỹ, ti tỹ ěg ki rĩr nĩn kỹ. ²⁴ Hã kỹ ěg tóg, *Cristo* jykre mũ mũgtĩ. Ge ti nĩgtĩ, ũn tỹtã fag jykre ti. Fag mén jykre mũ fag mũnh ke mũ.

²⁵ Fag mén ag jé ag prũ fag to há nỹtĩ, *Cristo* tỹ ěg to há nĩ ěn ri ke. Ěg jagfy tóg věnh fěg, ²⁶ ěg kar tỹ

tỹ ti tũ nỹtĩ jé, fag ke gé. Goj tỹ ãg kygpe kỹ nỹtĩ. Ti vĩ tỹ tóg ãg jyvẽn tĩ, ãg há nỹtĩ jé. ²⁷ ãg tỹ vẽn h mỹ nỹtĩnh ke tũ vẽn. ãg tỹ kaga ri ke nỹtĩnh ke tũ vẽn. ãg kórég nỹtĩnh ke tũ vẽn gé. ãg sĩnvĩ tãvĩ nỹtĩnh ke vẽn, ãg tỹ tỹ ti tũ nỹtĩn kỹ. *Cristo* prũnh ke ri ke vỹ tỹ ãg nỹtĩ.

²⁸ Tag ri ke han nĩ, ãjag prũ tỹ. Fag to há nỹtĩm nĩ, jagnẽ jykre mĩ mũm nĩ. “Inh há ri ke vỹ tỹ fi nĩ,” hem nĩ, fag to. Û tỹ ti prũ fi to há nĩn kỹ tóg vẽnso há nĩ sir. ²⁹ Vẽnh ki rĩr há han ãg tóg tĩ. Jẽg ãg tóg tĩ, ãg tar nỹtĩ jé. ãg pijé vẽnh kókén sór tĩ!. *Cristo* vỹ ãg tỹ ge tĩ gé. ãg ki tóg rĩr há han tĩ gé. ³⁰ Ti há vỹ tỹ ãg nỹtĩ, ãg kar, ãg tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩn kỹ.

³¹ Tag vỹ rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ũn gré tóg ti prũ fi mré ti panh ré kỹ tĩ mũ, ti mỹnh fi ré kỹ ke gé. Ti prũ fi mré tóg tĩnh mũ. Fi mré tóg tỹ ùn pir nĩ sir,” he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ rán ki. ³² Tag vỹ tỹ nén ù sĩnvĩ pẽ nĩ. Kỹ tóg *Cristo* to rán kỹ nĩ gé, ti tỹ ù tỹ ti ki ge kỹ nỹtĩ ag mré tỹ ùn pir nĩn kỹ. ³³ Hã ra tóg ãg mỹ rán kỹ nĩ gé, ãg tỹ ãg prũ fag to há nỹtĩ jé, ãg tỹ vẽnh ki rĩr há han mũ tag ri ke. Kỹ tóg fag mỹ rán kỹ nĩ gé, fag tỹ fag mén vĩ jẽmẽn jé.

6

ãg han mũ fag to vỹjyre

¹ Kỹ sóg ãjag krẽ mỹ: “ãjag han mũ fag vĩ kri fim nĩ,” he mũ. ãg *Senhor* jykren ha vẽn. ² ãjag han mũ fag kamẽg nĩ. Topẽ tỹ ãg mỹ tag tó kỹ tóg ãg mỹ nén ù há tó mũ gé, hã vỹ: ³ “ã han mũ fag kamẽg nĩ, ã tỹ tĩg há han jé, ã tỹ ga kri tĩg mág han jé,” he ja nĩ.

⁴ Kĩ sóg ùn sanh ag mĩ: “ãjag krẽ mĩ vĩ tar pẽ han tũg nĩ, ag tỹ ãjag to jũ tũ nĩ jé,” he mũ gé. ãjag krẽ jyvẽn nĩ, ag mĩ ẽg *Senhor* jykre kãmén nĩ, ag tỹ mĩ mũn jé.

Camarada mré patrão kãme

⁵ ãjag kã mĩ ù ag tóg *patrão* krẽm nỹtĩ gé. ãjag *patrão* vĩ kri fim nĩ. Ti kamẽg nĩ. Ti rãnrãj ki rĩr há han nĩ, ãjag tỹ *Cristo* rãnrãj ki rĩr tĩ ẽn ri ke. ⁶ Û tóg kejẽn ón kũ ti *patrão* tũ ki rĩr tĩ, ti *patrão* tỹ ti mĩ vĩ há han jé. Tag han tũg nĩ. ãjag *patrão* tũ ki rĩr hapẽ han nĩ, ãjag tỹ tỹ *Cristo* mỹ rãnrãj tĩ nỹtĩn kũ, Topẽ jykre tỹ ãjag mỹ sér tĩn kũ. ⁷ ãjag *patrão* rãnrãj ki rĩr kũ mỹ sér nỹtĩm nĩ. ãjag tỹ ẽg *Senhor* rãnrãj ki rĩr vễ, ãjag tỹ ti rãnrãj ki rĩr kũ. ⁸ Ha vé, ẽg tỹ nén ù há han kũ ẽg tóg ti kaja venh ke mũ, kanhkã tá. ẽg *Senhor* vĩ ẽg mỹ ti kaja ven ke mũ, ti *camarada* ag mỹ, ag *patrão* mỹ ke gé, ti ki ge kũ nỹtĩ kar ag mỹ.

⁹ ãjag kã mĩ ù vĩ tỹ *patrão* nỹtĩ, kũ ãjag *camarada* vĩ nỹtĩ, ãjag krẽm. Ag to há nỹtĩm nĩ. ẽg *Senhor* vĩ kanhkã tá nĩ. ãjag pã'i vễ, ãjag *camarada* pã'i vễ gé hã ra. Ti mỹ ẽg tóg tỹ ùn pir nỹtĩ, tag ki ùn mág mré ùn kãsir ag.

Japo katõ vãsãnsãn jafã

¹⁰ Kĩ sóg ãjag mỹ tag tó sór mũ gé ver, ha mẽ. ẽg *Senhor* ki ge kũ nỹtĩ to tar nỹtĩm nĩ. Tar ti nĩ, kũ tóg ẽg tar han ki kanhró nĩ gé. ¹¹⁻¹² Tag ki ẽg vễnh génh ri ke han tĩ, ẽg tỹ Japo kato vãsãnsãn kũ nỹtĩn kũ. Hã ra Topẽ tóg ẽg mỹ ẽg tỹ ti kato vãsãnsãn jafã nĩm tĩ. Kũ mãn nĩ, kũ Japo tóg ẽg tỹ hẽ ri kenh ke tũ nĩ. Tar jẽ jé ẽg tóg ke mũ ha. ẽg pijé ẽg mré ke ag kato

vāsānsān tĩ'. Pā'i ag nýtĩ, ũ tỹ ěg kato vāsānsān mũ ag, hã ra ěg tóg ag vég tũ nĩgtĩ. Kuty tãn ag vē, ga to pā'i ag vē gé. Kanhkā krēm ag ěmã nýtĩ gé. Kórég kar ag nýtĩ. ¹³ Kĩ mãn kãn nĩ, Topě tỹ ěg mỹ nén tỹ ag kato vāsānsān jafã vin sór mũ ěn ti. Kejĕn ag tóg ěg kato vāsān mág han ke mũ. Kurã ěn kã ag tóg ěg tỹ hẽ ri kenh ke tũ nĩ, Topě tỹ ěg tar han kũ.

¹⁴ Hã kũ tar nýtĩm nĩ. Ěg *Senhor* vỹ ón vãnĥ nĩ. Ti ón vãnĥ vỹ vēsóg fĩn ja mág ri ke nĩ. Tỹ vēsóg fĩn ri ke han nĩ. Kũ vējykre kuryj vỹ tỹ *soldado* tỹ *camisa* tỹ *ferro* ri ke nĩ. Ěn tu ri ke han nĩ. Vějykre kuryj han to ken hã vē. ¹⁵ Ěg tỹ Topě vĩ sér tó sór mũ vỹ ěg pĕn né ri ke nĩ. Ěn rĩnh ri ke han nĩ, hã vỹ: vĕnh kar mỹ Topě vĩ kãmén, he mũ. ¹⁶ Ěg tỹ *Jesus* ki rã kũ tóg *soldado* tỹ vējy ven jafã ma tĩ ěn ri ke nĩ. *Satanás* tỹ ěg kato vāsān kũ tóg ti tỹ no tỹ ěg to pĕg kũ ti grug ri ke nĩ. Ěg tỹ vējy ven jafã tỹ vējy ven kũ tóg tỹ nhyn ke tĩ, ti no gru ěn tỹ. ¹⁷ Ěg kren ke vỹ *soldado* sãpe tỹ *ferro* ěn ri ke nĩ. Kũ Topě vĩ vỹ rógro ri ke nĩ gé. Topě kuprĩg vỹ ěg mỹ kãmén tĩ', Topě vĩ ti. Topě tỹ ěg mỹ Japo kato vāsānsān jafã vin ke mũn hã vē. ¹⁸ Kũ Topě mré vĕmén nĩ gé. Ti mỹ nén kar to vĩm nĩ. Ti kuprĩg vỹ ěg jagfy vĩ tĩ gé. Topě mré vĩ to krónĥ ke tũg nĩ. Ěg tỹ to krónĥ ken kũ tóg ěg nũr ri ke nĩ sir. Ke tũg nĩ. Ěg mré ti ki ge kũ nýtĩ kar to vĩm nĩ. ¹⁹ Kũ inh jagfy ti mré vĕmén nĩ gé. Topě vĩ tó sóg tĩ. Kũ inh mré to vĩm nĩ, isỹ inh kato vāsānsān mũ ag kamĕg tũ nĩ jé, isỹ vĕnh kar mỹ Topě tỹ nén han sór mũ ěn kãmén há han jé, vĕnh vĩ sér ěn. ²⁰ Topě vỹ inh mỹ tag nĩm ja nĩ, sỹ han jé, hã ra sóg ver se kũ jĕ. Kũ tóg sỹ ag kamĕg

tũ nĩnh há tĩ, sỹ *Jesus* kãme tó kãn jé, sỹ ti tỹ inh mỹ: “ha ag mỹ kãmén,” he mũ tag tó kãn jé.

Paulo tỹ Tĩquico jẽnẽnh ke

²¹ Kĩ tóg inh mỹ há tĩ, ãjag tỹ isỹ nén ve ja tag mẽ kãn jé, isỹ nén han mũ mré hã. Hã jé sóg ãjag mỹ *Tĩquico* ti jẽnẽnh ke mũ. Ëg régre ù vễ gé. Iso há tãvĩ ti nĩ. Ëg *Senhor* rãnrãj han ti tĩ. To krónh ke tũ ti nĩgtĩ. ²² Ti hã vỹ ãjag mỹ inh kãmén ke mũ, ti tỹ ãjag fe tỹ há' he jé. Hã jé sóg ti jẽnẽnh ke mũ.

²³ Ëg jóg tỹ Topẽ jé ãjag krĩ kuprãg, ãg régre kar ag mré hã. Ti jé ãjag tỹ jagnẽ to há kar han. Ti jé ãjag tỹ ti ki rã há han ãn han, ãg jóg tỹ Topẽ ti, ãg *Senhor* tỹ *Jesus Cristo* ti ke gé. ²⁴ Topẽ jé ãjag tar han, ù tỹ ãg *Senhor* tỹ *Jesus Cristo* to há nỹtĩ ag kar, kỹ tóg tũ' henh ke tũ nĩ, ãg tỹ ti to há nỹtĩ ti.

Hã vễ.

Topẽ vĩ rá **New Testament in Kaingang (BR:kgp:Kaingang)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaingang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaingang

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 26 Mar 2022
16af52c8-0e45-5e91-b36c-cd314d36d7fc